

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 230g/2025

privind excepția de neconstituționalitate
a unor prevederi din articolul 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal, în
redactarea anterioară Legii nr. 207 din 29 iulie 2016
(imprevizibilitatea textului „în proporții deosebit de mari”)

CHIȘINĂU
27 noiembrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea dlui Dumitru Avornic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 29 octombrie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 27 noiembrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „în proporții deosebit de mari” din articolul 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 207 din 29 iulie 2016, ridicată de dl avocat Alexandr Bodnariuc, în interesele dlui Veaceslav Platon, în dosarul nr. 1-3404/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Sergiu Stratan de la Judecătoria Chișinău, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. În cadrul examinării sesizării, dl judecător Sergiu Litvinenco i-a prezentat Plenului o cerere de abținere de la examinarea cauzei. Analizând motivele invocate, Curtea Constituțională a decis respingerea cererii.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele cauzei penale

4. Pe rolul Judecătoriei Chișinău se află cauza penală de acuzare a dlui Veaceslav Platon, între altele, de comiterea infracțiunilor prevăzute la articolele 42 alin. (3), 237 alin. (2) literele c) și d) (*fabricarea sau punerea în circulație a cardurilor sau a altor instrumente de plată false*) din Codul penal.

5. În procesul de examinare a cauzei, dl avocat Alexandr Bodnariuc a ridicat, în interesele dlui Veaceslav Platon, excepția de neconstituționalitate a sintagmei „în proporții deosebit de mari” din articolul 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 207 din 29 iulie 2016.

6. Printr-o încheiere din 28 octombrie 2025, judecătorul cazului a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”

8. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, în redactarea anterioară Legii nr. 207 din 29 iulie 2016, sunt următoarele:

Articolul 126 Proporții deosebit de mari, proporții mari, daune considerabile și daune esențiale

„(1) Se consideră proporții deosebit de mari, proporții mari valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 5000 și, respectiv 2500 unități convenționale de amendă.

[...]”

Articolul 327 Fabricarea sau punerea în circulație a cardurilor sau a altor instrumente de plată false

„(1) Fabricarea în scopul punerii în circulație sau punerea în circulație a cardurilor sau a altor instrumente de plată false, care nu reprezintă semne bănești sau titluri de valoare, dar care confirmă, stabilesc sau acordă drepturi sau obligații patrimoniale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 700 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

[...]

d) în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 8 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul sesizării afirmă că sintagma „în proporții deosebit de mari” din norma contestată complică descrierea infracțiunii de fabricare sau punere în circulație a cardurilor false, deoarece în cazul acestei infracțiuni are un caracter abstract și nu asigură identificarea gradului prejudiciabil al infracțiunii.

10. În acest sens, autorul sesizării susține că, în lipsa unor repere legale fixe, autoritățile beneficiază de o marjă discreționară excesivă. Autorul menționează că autoritățile nu apreciază proporțiile deosebit de mari ale infracțiunii în funcție de valoarea cardurilor falsificate sau puse în circulație, dar în funcție de cuantumul mijloacelor bănești extrase prin intermediul cardurilor false.

11. Prin urmare, în unele cazuri acțiunile făptuitorilor sunt calificate pe baza articolului 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal, iar în alte cazuri pe baza articolelor 237 alin. (1) și 186 alin. (5) din Codul penal, prin concursul ideal al acestor infracțiuni.

12. Aceste calificări diferite arată o practică judiciară neuniformă și reflectă o incertitudine juridică pentru destinatarii legii, fapt care creează premise pentru o interpretare extensivă defavorabilă a legii.

13. În opinia sa, prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 22, 23 alin. (2) și 26 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul penal, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, sesizarea este formulată de către

subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

17. Curtea notează că obiectul excepției de neconstituționalitate este textul „în proporții deosebit de mari” din articolul 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 207 din 29 iulie 2016. Curtea observă că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate prin prisma unor critici similare.

18. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză penală în care persoana este acuzată de fabricarea și de punerea în circulație a cardurilor false în proporții deosebit de mari. Curtea admite că instanța de judecată va ține cont de prevederile contestate în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

19. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 29 din 27 februarie 2025, § 20).

20. Autorul excepției susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 22 (*neretroactivitatea legii*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*) și 26 (*dreptul la apărare*) din Constituție.

21. Cu referire la articolul 26 din Constituție, Curtea reține că autorul excepției nu a motivat în ce măsură prevederile contestate afectează norma constituțională menționată. Astfel, Curtea subliniază că simpla enumerare a unor articole din Constituție, precum și citarea unor considerente din jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene pentru Drepturile Omului, în lipsa unei argumentări proprii nu reprezintă critici veritabile de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 68 din 24 iunie 2025, § 23). Curtea a subliniat în jurisprudența sa că nu-l poate substitui pe autorul excepției la formularea argumentelor de neconstituționalitate, pentru că ar efectua un control din oficiu (a se vedea DCC nr. 108 din 12 august 2025, § 21).

22. Referitor la pretinsa lipsă de previzibilitate a textului contestat, Curtea notează că prevederile articolelor 1 alin. (3), 22 și 23 din Constituție garantează standardul calității legii penale substanțiale (a se vedea DCC nr. 93 din 7 iulie 2022, § 21). Curtea a reținut că dispozițiile articolului 22 din Constituție garantează, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, principiul legalității incriminării și a pedepsei penale (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) (a se vedea HCC nr. 25 din 12 august 2021, § 39). Totuși, aceste norme constituționale nu-i impun legislatorului obligația definirii tuturor termenilor folosiți în cuprinsul normelor de drept penal substanțial (a se vedea DCC nr. 141 din 7 noiembrie 2024, § 34).

23. De altfel, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în mod constant că, deși certitudinea este dezirabilă, ea poate implica o rigiditate excesivă. Totuși, legea trebuie să poată ține pasul cu circumstanțele în schimbare (a se vedea *Bavčar v. Slovenia*, 7 septembrie 2023, § 144; *Saakashvili v. Georgia*, 23 mai 2024, § 142). Articolul 7 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea treptată a regulilor răspunderii penale prin interpretarea judiciară de la caz la caz, cu condiția ca evoluția rezultată să fie în concordanță cu esența infracțiunii și să poată fi

prevăzută în mod rezonabil (a se vedea *Yasak v. Turcia*, 27 august 2024, §§ 179-180; *Bădescu și alții v. România*, 15 aprilie 2025, § 125).

24. De asemenea, Curtea Constituțională a reținut că legea penală nu poate să exceleze în texte explicative. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Astfel, rolul decizional acordat instanțelor de judecată urmărește tocmai înlăturarea dubiilor care persistă cu ocazia interpretării normelor (a se vedea DCC nr. 87 din 25 iulie 2024, § 22; DCC nr. 28 din 13 februarie 2025, § 24).

25. Curtea observă că legislația penală conține norme care reglementează criteriile de determinare a proporțiilor deosebit de mari, în contextul infracțiunilor incriminate, având în vedere valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 5000 unități convenționale de amendă (a se vedea articolul 126 din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 207 din 29 iulie 2016).

26. De asemenea, Curtea reamintește că încadrarea juridică a faptei are loc prin analiza circumstanțelor particulare ale fiecărui caz și ține de competența instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 68 din 24 iunie 2025, § 37).

27. Așadar, Curtea consideră că legislatorul îi oferă destinatarului legii suficiente repere legale prin care acesta poate stabili sensul sintagmei contestate, inclusiv prin recurgere la consiliere juridică sau prin interpretarea acesteia de către instanțele judecătorești pornind de la sensul textului criticat și de la esența infracțiunii incriminate.

28. De altfel, Curtea observă că criticile autorului sesizării își au, de fapt, sursa în dezacordul cu modul în care au fost încadrate juridic faptele incriminate inculpatului și în existența unei pretinse practici judiciare neuniforme, nu în neconstituționalitatea textului criticat. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că aspectele legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale. Aceste competențe le revin, prin definiție, instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 32 din 18 aprilie 2024, § 24; DCC nr. 1 din 21 ianuarie 2025, § 309).

29. Din aceste considerente, Curtea constată că sintagma contestată nu afectează articolul 22 în coroborare cu articolele 1 alin. (3) și 23 alin. (2) din Constituție, din perspectiva argumentelor prezentate în sesizare.

30. Prin urmare, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (3) litera d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională,

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „în proporții deosebit de mari” din articolul 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 207 din 29 iulie 2016, ridicată de dl avocat Alexandr Bodnariuc, în interesele dlui

Veaceslav Platon, în dosarul nr. 1-3404/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 27 noiembrie 2025
DCC nr. 181
Dosarul nr. 230g/2025*